

Stenografični zapisnik

devete seje

deželnega zbora kranjskega

v Ljubljani

dné 8. januarja l. 1887.

Nazoči: Prvosednik: Deželni glavar grof Gustav Thurn-Valsassina. — Vladni zastopnik: Deželni predsednik baron Andrej Winkler. — Vsi članovi razun: Knezoškof dr. Jakob Missia, Vzvišenost baron Josip Schwegel, baron Beno Taufferer.

Dnevni red:

1. Branje zapisnika VIII. deželno-zborske seje dné 4. januarja 1887.
2. Naznanila deželno-zborskega predsedstva.
3. Priloga 48. Poročilo deželnega odbora gledé breg branečih stavb na Gorenji Savi.
4. K prilogi 22. Ustno poročilo finančnega odseka o porabi izrednega kredita 18.000 gld. dovoljenega v ta namen, da se popravijo v jeseni l. 1885. v političnem okraji Radoljskem po vremenskih nezgodah na javnem imetji napravljene poškodbe in o napravah, izvršenih v to svrho, da se ohranijo nekatere vasi tega okraja po povodnji preteče jim nevarnosti.
5. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji županstva Kranjska gora za podporo za napravo mostú čez Savo pri Gojzd-u.
6. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji županstva Gorje zavolj podpore za zgradbe ob bregovih Podkorenske Save in Radolne.
7. K prilogi 38. Ustno poročilo finančnega odseka o stoletnici deželne bolnice.
8. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji Janeza Vertoveca na Gočah pri Vipavi za sprejem njegove hčere v hiralnico.
9. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji učiteljske vdove Matilde Kokalj za pokojnino in vzgojni donesek.
10. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji nadučiteljske vdove Ane Schiller za povekšanje pokojnine in vzgojnih doneskov.

Stenographischer Bericht

der neunten Sitzung

des krainischen Landtages

zu Laibach

am 8. Jänner 1887.

Anwesende: Vorsitzender: Landeshauptmann Gustav Graf Thurn-Valsassina. — Vertreter der k. k. Regierung: Landespräsident Andreas Freiherr v. Winkler. — Sämmtliche Mitglieder mit Ausnahme von: Fürstbischof Dr. Jacob Missia, Excellenz Josef Baron Schwegel, Benno Baron Taufferer.

Tagesordnung:

1. Lesung des Protokolls der VIII. Landtags-Sitzung vom 4. Jänner 1887.
2. Mittheilungen des Landtags-Präsidiums.
3. Beilage 48. Bericht des Landesauschusses betreffend den Uferschutzbau in Gorenjasava.
4. Zur Beilage 22. Mündlicher Bericht des Finanzauschusses über die Verwendung der außerordentlichen Dotation von 18.000 fl. für Sanirung der im Herbst 1885 im politischen Bezirke Radmannsdorf durch elementare Gewalten an öffentlichen Gütern verursachten Schäden und über die zur Sicherung der in diesem Bezirke durch Wassergefahr bedrohten Ortschaften getroffenen Maßregeln.
5. Mündlicher Bericht des Finanzauschusses über das Subventionsgesuch des Gemeindeamtes Kronau zur Herstellung der Gemeindebrücke über die Save bei Wald.
6. Mündlicher Bericht des Finanzauschusses über das Subventionsgesuch des Gemeindeamtes Görzach zur Herstellung von Schutzbauten an der Würzner Save und Rothwein.
7. Zur Beilage 38. Mündlicher Bericht des Finanzauschusses betreffend das 100jährige Jubiläum des Landes-Spitals.
8. Mündlicher Bericht des Finanzauschusses über die Petition des Johann Vertovec in Goče bei Wippach um Aufnahme seiner Tochter in das Siedenhaus.
9. Mündlicher Bericht des Finanzauschusses über die Petition der Lehrerswitwe Mathilde Kokalj um Bewilligung der Pension und des Erziehungsbeitrages.
10. Mündlicher Bericht des Finanzauschusses über das Gesuch der Oberlehrerswitwe Anna Schiller um Erhöhung der Pension und der Erziehungsbeiträge.

11. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji krajnega šolskega sveta na Bučki za podporo za zgradbo šole.
12. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji krajnega šolskega sveta pri Sv. Ivanu za odpis dolga 50 gld. deželnemu zakladu.
13. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji podpornega društva modroslovcev na Dunaji za podporo.
14. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnjah Jerneja Pečnika za podporo oziroma nagrado za prezgodovinska izkopavanja na Kranjskem.
15. Ustno poročilo gospodarskega odseka o prošnji ljudske šole na Dobrovi zavolj podpore za drevesnico.
16. Ustno poročilo odseka za letno poročilo o letnem poročilu deželnega odbora in sicer o §. 1. „Sklenjene postave“, o §. 2. „Davki“, o §. 3. „Deželno-kulturne in zdravstvene zadeve“ in o §. 10. „Osebnne zadeve“.

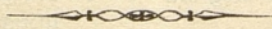
Obseg: Glej dnevni red.

Seja se začne ob 30. minuti čez 10. uro.

11. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über die Petition des Ortsschulrathes in Bučka um Subvention für den Schulhausbau.
12. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über die Petition des Ortsschulrathes zu St. Ivan um Abschreibung eines Landesfonds-Darlehens per 50 fl.
13. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über das Subventionsgesuch des Philosophen-Unterstützungsvereines in Wien.
14. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über die beiden Gesuche des Bartholomäus Pečnik um Subvention beziehungsweise Remuneration für prähistorische Ausgrabungen in Krain.
15. Mündlicher Bericht des volkswirtschaftlichen Ausschusses über das Subventionsgesuch der Volksschule in Dobrova zur Errichtung der Baumschule.
16. Mündlicher Bericht des Rechenschaftsberichts-Ausschusses über den Rechenschaftsbericht des Landesauschusses und zwar über §. 1 „Gesetzesbeschlüsse“, §. 2 „Steuern“, §. 3 „Landeskultur- und Sanitätsangelegenheiten“ und über §. 10 „Personalien“.

Inhalt: Siehe Tagesordnung.

Beginn der Sitzung 10 Uhr 30 Minuten.

Landeshauptmann:

Ich constatire die Beschlußfähigkeit des hohen Hauses und eröffne die Sitzung.

Ich bitte den Herrn Schriftführer, das Protokoll der letzten Sitzung zu verlesen.

1. Branje zapisnika VIII. deželno-zborske seje dné 4. januarja 1887.**1. Vajung des Protokollles der VIII. Landtagsitzung vom 4. Jänner 1887.**

(Zapisnikar bere zapisnik 8. seje v nemškem jeziku — Der Schriftführer verliest das Protokoll der 8. Sitzung in deutscher Sprache.)

Hat Jemand der Herren gegen das Protokoll etwas einzutwenden?

(Ničje se ne oglasi — Niemand meldet sich.)

Somit erkläre ich das Protokoll der achten Sitzung für genehmigt.

2. Naznanila deželno-zborskega predsedstva.**2. Mittheilungen des Landtagspräsidiums.****Deželni glavar:**

Usojam se naznanjati, da se gospod poslanec baron Taufferer zaradi bolehnosti današnje seje ne more vdeležiti.

Izročam prošnjo Lenarčiča Ivana, bivšega učitelja za stalno pokojnino.

(Izroči se finančnemu odseku — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod Grasselli izroča prošnjo šolskega odbora obrtne nadaljevalne šole v Ljubljani za subvencijo.

(Izroči se finančnemu odseku — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Herr Deschmann überreicht die Petition der Sappletov Marie, ständischen Kanzlistenwitwe in Laibach, um Pensionszubesserung.

(Izroči se finančnemu odseku — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod Pfeifer izroča prošnjo okrajno-cestnega odbora Krškega za podporo za vzdržavanje okrajne ceste od Krškega do Broda.

(Izroči se finančnemu odseku — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod dr. Vošnjak izroča prošnjo Vincencijeve družbe v Ljubljani za podporo iz obresti deželnega sirotinskega zaklada za dozidanje Marijaniškega poslopja.

(Izroči se finančnemu odseku — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod Stegnar izroča prošnjo Mateja Hubada za podporo, da si omogoči študije na Dunajskem konservatoriji.

(Izroči se finančnemu odseku — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod Kersnik izroča prošnjo občine Dol in sosednih občin za podporo za zgradbo mostu čez Savo pri Dolu.

(Izroči se finančnemu odseku — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

3. Priloga 48. — Poročilo deželnega odbora gledé branečih stavb na Gorenji Savi.**3. Beilage 48. — Bericht des Landesauschusses betreffend den Uferschutzbau in Gorenjschaft.**

(Izroči se finančnemu odseku — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

4. K prilogi 22. — Ustno poročilo finančnega odseka o porabi izrednega kredita 18.000 gld. dovoljenega v ta namen, da se popravijo v jeseni 1. 1885. v političnem okraji Radoljškem po vremenskih nezgodah najavnem imetji napravljene poškodbe in o napravah, izvršenih v to svrhu, da se ohranijo nekatere vasi tega okraja po povodnji preteče jim nevarnosti.**4. Zur Beilage 22. — Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über die Verwendung der außerordentlichen Dotation von 18.000 fl. für Sanirung der im Herbst 1885 im politischen Bezirke Radmannsdorf durch elementare Gewalten an öffentlichen Gütern verursachten Schäden und über die zur Sicherung der in diesem Bezirke durch Wassergefahr bedrohten Ortschaften getroffenen Maßregeln.****Poročevalec dr. Poklukar:**

Slavni zbor! Lansko leto je bilo tukaj sklenjeno, da se za popravo škode, katero je prizadajala povodenj poleg Korenjske Save, dovoli izredni kredit 18.000 gld. Kako se je ta kredit porabil, o tem poroča priloga 22. deželnega odbora. Iz tega se razvidi, da se je večina te podpore porabila za vodne zgradbe poleg ceste in sicer na račun okrajnega cestnega odbora Kranjske gore. Nekaj te svote se je vsled sklepa slavnega deželnega zbora lanskega leta

razdelilo in podelilo kot podpora dotičnim poškodovanim, v prvej vrsti cestnemu odboru, svota 6100 gld. pa se je samo založila kot posojilo in jo ima cestni odbor v 10. letnih obrokih po 610 gld. deželnemu zakladu vrniti.

Po naročilu deželnega odbora preiskavale so se tudi nevarnosti oziroma škode poleg Korenske Save, o katerih se je že lansko leto tukaj razpravljalo in kot uspeh tega delovanja tehničnih moči deželnega odbora kažejo se deloma konečni predlogi, katere deželni odbor stavi. Omenjati mi je, da zgradba potoka Trebiža in pa Pišence še ni prišla čez štadij priprav, lansko leto se še ni pričelo delati, pač pa je sklenjen dogovor z ministerstvom gledé izvršitve teh del, o katerih pokritje je slavni zbor lansko leto votal posebno svoto 8000 gld. za potok Trebiža, in za Pišenco 1720 gld. Ta dva kredita sta tedaj iz lanskega leta ostala neuporabljena.

Največ nevarnosti še daljne škode po povodnjah kaže se sedaj pri vasi Mojstrana. Tam se steka iz Vrat ven dereče tekoči potok Bistrica in ravno pri iztoku v Savo je vas Mojstrana, ki ima 72 hiš in 480 prebivalcev. Vsled velike množine peska in kamenja, katerega obe vodi Bistrica in Sava tje nanašate, je že sedaj vas veliko nižja, kot vodotoč Save in Bistrica. Nevarnost je velika, da se poplavi in pokonča vsa vas, zato se je deželni odbor po lani mu danem naročilu posebno oziral na nevarnost pri tej vasi. Deželni inženir Hrasky, ki je bil odposlan preiskavati ta dela in napraviti proračun, koliko bi prizadajala troškov, izvršil je svoje delo do popolnega. Troški so precej visoko proračunjeni, vsega skupaj, kakor slavni zbor iz poročila razvidi, znašajo 49.510 gld. Toda ta svota se zniža takoj približno na 36.000 gld., ako se v poštevek vzame ona pripomoč, katero vdeleženci sami lahko dajo in so gotovo tudi pripravljene to v ta namen dati, namreč mecesnovega lesa, pripravljanje tega lesa iz lastnega občinskega gojzda in dovažanje kamenja. Vsi ti načrti so na drobno izdelani in so došli deželnemu odboru začetkom meseca septembra ter so se 18. septembra 1886. l. izročili c. kr. vladi s prošnjo, da po svojih organih vpelje obravnavo in preiskavo, da se zadobi politično dovoljenje za te vodne zgradbe ter da se določijo tudi doneski, katere je prinašati v ta namen vdeležencem. Stvar je tedaj pri uradih deželnega odbora dovolj ugodna in za to je finančni odsek gledé te točke tako spremenil drugi končni predlog, naj deželni odbor še letos v tem zasedanji predloži deželnemu zboru načrt postave, po kateri je določiti, kako naj se pokrijejo vsi potrebni troški, kar se jih bode potrebovalo letos za vrejanje Bistrice in Save, tedaj za vsa vodna dela za obrambo vasi Mojstrana, kolikor so proračunjena že letošnje leto z okroglo svoto 10.000 gld. Finančni odsek sam tega dela ni mogel izvršiti, ker so operati, proračun in načrti teh vodnih zgradb še zmiraj pri c. kr. okr. glavarstvu, a deželni odbor bode skrbel, da se mu operati vrnejo in ob enem se bode moglo poizvedeti, koliko bodo donášali vdeleženci, da bode mogoče dotično postavo še letos skleniti.

Gledé drugih vodnih zgradb se je finančni odsek moral držati predlogov deželnega odbora, ker so po poročilih g. deželnega odbornika, ki je v tej zadevi poročal in g. inženirja Hrasky-a, ki je preiskoval te ne-

varnosti poleg Save, dela, kolikor jih proračuna deželni odbor, silno nujna, ker nevarnost pretí enako vasi Hrušici, kakor Jesenicam in pa Javorniku oziroma vasi Dobravi poleg Zasip. Vender se je finančni odsek moral tukaj držati neke časne naredbe, namreč na razpolaganje dati deželnemu odboru ono svoto, katera bi se morebiti zaradi nevarnosti nujno potrebovala že tekom l. 1887., vender te svote ni privolil popolnoma, ampak prvič le do najvišje svote 10.000 gld., drugič pa je stavil še dva daljna pogoja. Prvi pogoj je, da se vdeleženci zavežejo pripomoči k temu delu, kakor so že obetali v prejšnjem času in sicer v tistej razmeri, kakoršna je njihova korist pri tih delih in njihovo premoženje, njihove denarne moči, drugi pogoj pa je ta, da se deželni odbor tudi zagotovi primerne podpore od strani države, da se bode toraj to, kar se tukaj časno založi za to potrebščino v oni postavi, katera je v prihodnjem letu deželnemu zboru predložiti, da se bode to, kar se mora tekom l. 1887. zaradi nujnosti izdati, pokrilo približno tako, kot troški za urejenje Trebiža in Pišence, kjer je tudi država doplačala enako svoto kakor dežela, potem ko so se vdeleženci pritegnili. Razložek med obema postavama pa bode ta, da se bodo vdeleženci tukaj morali bolj vdeležiti, ker nimamo računati s tako veliko nesrečo, kot lani pri urejenji Trebiža in Pišence.

Kar zadeva porabo dovoljenega kredita, omenjal sem že, da se ga je porabilo 11.000 gld., da se bode tega kredita deželnemu zakladu povrnilo 6100 gld. v teku 10 let in da je ostala svota bila porabljena kot podpora vsled sklepov deželnega zbora vplanskega leta.

Prvi predlog finančnega odseka je popolnoma v soglasi s predlogom deželnega odbora, da se namreč poročilo o porabi kredita z odobravanjem na znanje vzame. Kot drugi predlog uvrstil se je oni, s katerim se deželnemu odboru nalaga, še v teku tega zasedanja deželnemu zboru predložiti postavo zaradi urejenja teka potoka Bistrica in zgradb pri Mojstrani v obrambo te vasi. Tretji predlog zadeva one časne potrebščine, katere so omenjene na strani 6. poročila deželnega odbora, za nujna dela pri Hrušici, Jesenicah, Javorniku in Dobravi, za katere je v soglasi z zahtevo deželnega odbora finančni odsek mislil predlagati najvišjo svoto 10.000 gld. z onimi pogoji, katere sem prej navedel in končno se gledé porabe tega kredita in pa onega, kar se bode pokazalo za neobhodno in neodložljivo potrebno za vodne zgradbe v teh krajih, deželnemu odboru nalaga, v prihodnjem zasedanji predložiti načrt deželne postave, v kateri se je poleg državne in deželne podpore ozirati tudi na primerno pripomoč od strani interesentov.

Predlogi finančnega odseka se toraj glase:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Poročilo o porabi kredita za poprave poškodb vsled povodnji, v okraji Kranjska gora in o tem, kaj se je ukrenilo, da se zabranijo daljne nevarnosti pred povodnjo, se vzame odobrovalno na znanje.

2. Deželnemu odboru se naroča, v pokritje stroškov za zgradbo potoka Bistrica pri Mojstrani in

vodnih zgradb za obrambo te vasi še v tem zasedanju deželnemu zboru predložiti načrt postave.

3. Deželnemu odboru dovoli se za najnujnejše vodne zgradbe v Hrušici, pri Jesenicah ter pri Javorniku in Dobravi pri Zaspah ob teku Korenske Save, — poleg deželne pripomoči 8000 gld. s posebnim zakonom dovoljene za vredjenje potoka Trebiža in za potok Pišenca dovoljenih 1720 gld., katerima svotama se podaljša doba porabe za leto 1887. — še daljni izredni kredit do najvišje svote 10.000 gld. za leto 1887. — pa s pogojem, da se tudi interese pri teh zgradbah vdeležé z ono pripomočjo, katera je primerna njihovim interesom pri zgradbi in njihovi premožnosti in z daljnim pogojem, da si deželni odbor v pokritje stroškov teh vodnih zgradb zagotovi primerne državne podpore.

4. Deželnemu odboru se dalje nalaga, o dokončnem pokritju za v smislu predloga 3. izvršene in morebiti še dalje neizogibno potrebne vodne zgradbe v tem okraju, deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju predložiti načrt deželne postave, v kateri se je poleg državne in deželne podpore ozirati na primeren donesek interesentov.

Deželni glavar:

Otvaram o predlogih finančnega odseka generalno debato.

Želi kdo gospodov besede?

(Nihče se ne oglasi — Niemand meldet sich.)

Toraj preidemo v specijalno debato.

Poročevalec dr. Poklukar:

(Bere prvi predlog — Siebt den ersten Antrag.)

(Obvelja brez debate — Wird ohne Debatte angenommen.)

(Bere drugi predlog — Siebt den zweiten Antrag.)

(Obvelja brez debate — Wird ohne Debatte angenommen.)

(Bere tretji predlog — Siebt den dritten Antrag.)

(Obvelja brez debate — Wird ohne Debatte angenommen.)

(Bere četrti predlog — Siebt den vierten Antrag.)

(Obvelja brez debate — Wird ohne Debatte angenommen.)

Predlagam pritrditi tem predlogom tudi v 3. branji.

(Obvelja — Angenommen.)

5. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji županstva Kranjska gora za podporo za napravo mostú čez Savo pri Gojzd-u.

5. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über das Subventionsgesuch des Gemein-

deamtes Kronau zur Herstellung der Gemeindebrücke über die Save bei Wald.

Poročevalec dr. Poklukar:

V 4. seji letošnjega zborovanja dné 25. decembra izročila se je slavnemu zboru in potem finančnemu odseku prošnja občine Kranjska Gora z dné 14. decembra 1886., v katerej se navaja, da je pri vasi Hrušici lanska povodenj pobrala most, da občina, ker je le malo interesentov, kateri imajo donašati za zgradbo tega mostu, do sedaj še ni bila v stanju, ta most zgraditi. Nadalje se navaja, da približna potreščina za napravo znaša 2.500 gld. in končno prosijo primerne podpore.

Finančnemu odseku je bilo pač precej jasno, da ima vas, ako je tako popolnoma odtrgana od vsega sveta, ako nima zveze z veliko cesto, katera se nahaja na levem bregu Save, veliko zaprek, ker si prav za prav ne more preskrbeti, kar potrebuje in ne more spečati, kar ima prodajati. Potrebo takega mostu in potrebo, da se tudi kaj podpore iz deželnega zaklada za tako zgradbo dá, je finančni odsek pripoznal. Vender se mu je zdelo, da le toliko utemeljenja, kot je v prošnji, v katerej se trdi, da bi približna potreba bila 2.500 gld., ne zadostuje. V prošnji tudi ni nič povedano, kdo je dolžan konkurirati — menda tudi bogatejši faktorji —, kakor tudi o tem ne, ali je treba menda most zidati in zavarovati na straneh.

Finančnemu odseku se tedaj ni zdelo primerno, priporočati slavnemu zboru gotove svote, enako neprimerno pa tudi, prošnjo na kratko odbiti. Poprijel se je sredstva, katerega se poprijemamo pri takih prošnjah mnogokrat, da naroči deželnemu odboru, naj poizvé, koliki bodo troški, koliko more vas in drugi interesenti pripomoči za zgradbo in potem naj dovoli, ako sprevidi potrebo, primerno podporo iz deželnega zaklada.

V imenu finančnega odseka toraj nasvetujem:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Prošnja občine Kranjska gora se odstopi deželnemu odboru z naročilom, da poizvé, koliki bi bili neobhodni troški za zgradbo mostu čez Savo pri Hrušici, koliko morejo vaščani in drugi interesenti pripomoči k tej zgradbi, in naj po uspehu teh preiskav, ako treba privoli v ta namen primerno podporo iz deželnega zaklada.

(Obvelja brez debate — Wird ohne Debatte angenommen.)

6. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji županstva Gorje zavolj podpore za zgradbe ob bregovih Podkorenske Save in Radolne.

6. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über das Subventionsgesuch des Gemeindeamtes Görzach zur Herstellung von Schutzbauten an der Würzner Save und Rothwein.

Poročevalec dr. Poklukar:

Ravno ob tistem času, ko je Korenska Sava prizadajala toliko škode v dolini od Jesenic navzgor, so bile enake povodnji tudi v dolini, katera skoraj vstric leži, namreč v dolini potoka Radovna. Tudi ta potok naraste, kadar je dolgotrajno deževje tako hudo, in je vsled tega, ker se voda nabira in nateka celo iz zgornje Krme pod Triglavom, tako dereč, da se mu ne more braniti nobena vodna zgradba. Navadno pobere vse mostove, razdere tudi bregove in vodne zgradbe večinoma razruši.

Tudi lansko leto je podrhl ta potok več mostov in je v prvej vrsti v najvišjem teku svojem odnesel veliki del nekega zemljišča, katerega posestnica je Helena Preširn vulgo Gogala iz Gorenje Radovne št. 11., je drugi del tega zemljišča posul s peskom tako, da se ne spleča ga več otrebiti in počediti, vendar pa je tukaj treba nekoliko storiti v obrambo daljne škode. Ta potok je nadalje poškoval bregove nižje dol od fužin obrtne družbe v Spodnji Radovni, tam je na desni strani pot, ki pelje na Pokluko in na drugi strani zelo povožena cesta na Tročini, tudi ta je vsled te nevarnosti zaprta na dveh mestih. V prvej vrsti je pri Tročini tako imenovan občinski pašnik in v to cesto je vže v prejšnjih časih Radovna zajedala tako hudo, da so morali cesto braniti s kašto in lansko leto je to zgradbo voda zopet popolnoma porušila.

Enako se je godilo pri mostu v Kernici, katerega je voda pobrala. Most se je sicer med tem zopet popravil, ampak zid na levem bregu Radovne je še zmiraj v velikej nevarnosti, ako se tam nad zidom ne napravi večja vodna bramba iz kamenja, katerega sicer ni treba od daleč voziti, pa bode vendar dela treba in dovažati les od daleč. Tretje, oziroma četrto mesto pa, na katerem je Radovna lani in prejšnja leta veliko škode napravila, je pri vasi Grabče. Tam je na levem bregu ilovnat svet, ki se iz visoke višine brega polagoma dol pomika tako, da sem sam videl razpoke na bregu, ki pretijo, da se zna vsa vas Laze dol pomakniti, vodotoč Radovne zasuti in tako tudi vas Grabče in Krnico v nevarnost spraviti.

Pri vseh teh nevarnostih je domača občina storila kolikor moči, ampak ravno te zgradbe, katere proračuna župan na 1450 gld., presegajo njene moči in zato se je obrnila do slavnega zbora s prošnjo, da bi se jej privolila primerna pomoč, vsaj polovica te potreščine.

Finančni odsek se pač ni mogel strinjati po vsem s prošnjo in nikakor ni segel tako daleč, kakor prosi županstvo v Gorjah, vendar se mu je primerno zdelo toliko pomoči dovoliti, da ljudje ne obupajo pri brambah, katere imajo staviti vsled nevarnosti tega potoka.

V imenu finančnega odseka toraj nasvetujem:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Občini Gorjanski privoli se za vodne zgradbe pri potoku Radovna podpora 300 gld. iz deželnega zaklada.

(Obvelja brez debate — Wird ohne Debatte angenommen.)

7. K prilogi 38. Ustno poročilo finančnega odseka o stoletnici deželne bolnice.**7. Zur Beilage 38. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses betreffend das 100jährige Jubiläum des Landesospitals.****Poročevalec dr. vitez Bleiweis:**

Slavni zbor! Vsled inicijative vodstva dobrodelnih naprav sklenil je deželni odbor slovesno obhajati 100letnico deželne bolnice. Kako se je slavnost obhajala, razvidijo gospodje poslanci iz priloge 38. Dalje pa je deželni odbor sklenil, da se ta slavnost v posebni knjižici opisuje in tako ta gotovo imeniten trenutek tudi prihodnosti ohrani. Gotovo je v sedanjem času, ko skoraj že vsaka požarna bramba in vsako še tako majhno društvo obhaja svojo 10letnico ali 25letnico, še veliko važnejše in tudi zanimivo, da deželna bolnica tak trenutek praznuje s tem, da se opiše vsa zgodovina tega velevažnega zavoda.

Deželni odbor je izročil pisatelju g. plem. Petru Radics-u sestavo te knjižice in je sklenil, da se ta spis tudi posloveni, kar bode preskrbel gospod Cimperman. Vsa knjižica bode obsegala 5 — 6 pol. Finančni odsek je imel le četrti del tega spisa v rokah, ali vsebina bode jako interesantna, in gotovo ne bode zanimala le znanstvenih krogov, temveč tudi vsakega rojaka, ki se le nekoliko peča s zgodovino naše dežele. Knjižica bode razdeljena v 5 oddelkov. Prvič bode govorila o zgodovini hiše, dokler se ni spremenila v civilno bolnico od l. 1654. — 1786. Drugi oddelek: Cesar Jožef II. ustanovi civilno bolnico dné 19. junija l. 1786. Tretji oddelek: Usmiljeni bratje od l. 1786. — 1811. Četrti oddelek: Bolnico ima v oskrbi mestna občina ljubljanska od l. 1812. — 1849. Peti oddelek: Bolnico prevzemo v last slav. kranjski deželni stanovi l. 1849.

Posebno zanimiv in gotovo tudi podučljiv bode pa zadnji del te knjižice, ker se bode lahko statistično dokazalo, koliko je od leta 1861. sem, ko je dežela prevzela bolnico v svojo skrb, bilo takrat bolnikov, koliko jih je narastlo v teku 25 let, potem koliko je bilo stroškov takrat in koliko jih je sedaj. Zaradi tega bode knjižica tudi podučljiva, ker iz tega lahko sodimo, koliko se bode moralo v teku let bolnico povečšati, kako bodo troški narastli i. t. d. Finančni odsek je toraj popolnoma odobraval misli deželnega odbora, da se ta zanimiv trenutek tudi primerno opisuje, in se je toraj pridružil nasvetom deželnega odbora.

V imenu finančnega odseka vam toraj predlagam, da sprejmete ta dva predloga, kakor sta nasvetovana v prilogi 38., in katera se glasila:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Izplačevanje honorara za rokopis „Zgodovina deželne civilne bolnice“ g. P. pl. Radicsu v znesku 100 gld. iz bolničnega zaklada se posledobno odobri.

2. Za preloženje knjige v slovenščino in za natis v slovenskem in nemškem jeziku v 400 iztishih

dovoli se kredit v znesku 200 gld. iz bolničnega zaklada za l. 1887.

O drugem predlogu moram še omeniti, da bode knjižica obsegala 5 — 6 pol in da misli deželni odbor jo dati tiskati v 400 iztisih. Ker se bodo ti iztisi razposlali ne samo raznim deželnim bolnicam, ampak se bode tudi razširila knjiga po deželi, bode vsakako 400 iztisov potrebnih.

Omeniti mi je še dalje pri tej priložnosti, da je tudi bolnica goriška, katero imajo v svoji skrbi in lasti usmiljeni bratje, lansko leto praznovala 100letnico in je tudi ona v jako obširnem spisu dala opisati njeno zgodovino in sicer v treh jezikih, v slovenskem, nemškem in laškem, ter jo razposlala po vsem znanstvenem svetu. Zaradi tega finančni odsek nasvetuje, da se dá spis natisniti v 400 iztisih in da je primerno razposlati.

Deželni glavar :

Želi kdo gospodov k zaslišanima predlogoma finančnega odseka govoriti?

(Nihče se ne oglasi — Niemand meldet sich.)

Prosim torej gospode, ki se strinjajo s predlogoma finančnega odseka, naj blagovolijo vstati.

(Obvelja — Angenommen.)

8. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji Janeza Vertovca na Gočah pri Vipavi za sprejem njegove hčere v hiralnico.

8. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über die Petition des Johann Vertovec in Goče bei Wippach um Aufnahme seiner Tochter in das Sichenhaus.

Poročevalec dr. vitez Bleiweis :

Neki Janez Vertovec v Gočah pri Vipavi vložil je do slavnega zbora sledečo prošnjo :

„Ponižno podpisani prosi, da bi slavni Kranjski deželni zbor blagovolil njegovi slepi hčeri Regini Vertovec, katera je bila, kakor je iz priloge A razvidno, leta 1857. rojena, iz zaklada za slepce, ali iz kakega drugega zaklada toliko podpore podeliti, da bi se lahko v ljubljansko hiralnico sprejela, ter podpira svojo ponižno prošnjo s sledečimi razlogi:“

On pravi, da je njen brat, kateremu je za njo skrbeti, lansko leto se ponesrečil, namreč iz voza padel in se ubil, in da se bode bratovo posestvo razprodalo meseca februarja 1887. l., in toraj ni nobenega človeka, ki bi zanjo skrbel. Vložitelj prošnje pravi, da je 74 let star in toraj nezmožen oskrbeti svojo hčer. Finančni odsek je bil mnenja, da ta stvar spada v področje deželnega odbora, ker le temu je znano, ali so kake take ustanove prazne ali je sploh iz kakega zaklada mogoče podpirati to slepo, katera pa sicer ni hirajoča, ampak si prisluži še nekoliko

vsled njenih ročnih del, ktere je opravljati v stanu. Finančni odsek je mislil, da ne gre deželnemu zboru se pečati s takimi prošnjami in stavi toraj predlog :

„Slavni deželni zbor naj sklene :

Prošnja Janeza Vertovca na Gočah se odstopi deželnemu odboru v rešitev.“

(Obvelja — Angenommen.)

9. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji učiteljske vdove Matilde Kokalj za pokojnino in vzgojni donesek.

9. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über die Petition der Lehrerswitwe Mathilde Kokalj um Bewilligung der Pension und des Erziehungsbeitrages.

Poročevalec Šuklje :

Slavni zbor! Učiteljska vdova Matilda Kokalj prosi za milostno izredno pokojnino in donesek za vzgojo svoje devetletne hčere Josipine Kokalj. Soprog te učiteljske vdove je umrl 4. oktobra 1886. l. Bil je vsega skupaj v učiteljski službi 9 let, 4 in 1/2 mesecev, kot definitivno nastavljen po učiteljskem izpitu pa le nekaj nad 6 let. Po postavi toraj nima njegova vdova, ker ni služboval 10 let, nobene pravice do pokojnine, in ker naša postava izredne milostne pokojnine ne pozna, se samo ob sebi razume, da se na prvi del tega petita ozirati finančnemu odseku ni bilo mogoče. Vender pa je finančni odsek ozirajoč se na siromaštvo te vdove, ki nima nobenega lastnega premoženja, katera mora skrbeti poleg te svoje 9letne hčere tudi za 13letnega dečka, bil tega mnenja, da gre vender dovoliti kako miloščino.

Vsled tega mi je čast v imenu finančnega odseka nasvetovati :

Slavni deželni zbor naj sklene :

Učiteljski vdovi Matildi Kokalj dovoli se miloščina letnih 100 gld., na 3 leta pričnši s 1. januarjem 1887. l. iz zaklada učiteljskih penzij.

(Obvelja brez debate — Wird ohne Debatte angenommen.)

10. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji nadučiteljske vdove Ane Schiller za povečanje pokojnine in vzgojnih doneskov.

10. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über das Gesuch der Oberlehrerswitwe Anna Schiller um Erhöhung der Pension und der Erziehungsbeiträge.

Poročevalec Šuklje:

Neugodno rešitev moram nasvetovati pri prošnji nadučiteljske vdove Ane Schiller iz Semiča. Ona je vdova po ranjem Janezu Schillerju, kateri je v Semiču mnogo let služboval kot nadučitelj v občno zadovoljstvo; prosilka želi, da bi se jej zvišala penzija in rejni donesek ali vsaj dovolila miloščina 100. gld., poleg penzije in rejnega doneska. Prosilka uživa sedaj 260 gld. pokojnine in za svojih petero otrok za vsakega še po 26 gld. rejnega doneska, tedaj vsega skupaj 390 gld. Res je sicer, da je njeni položaj zaradi tega tembolj težaven, ker jo je bil ranjki zapustil v drugem stanu in je tedaj pričakovati pomnoženja njene rodbine. Finančni odsek pa se je moral ozirati na zakon od 29. aprila 1873., po tem zakonu ima vdova le pravico do pokojnine, katero je odmeriti po §. 69. s $\frac{1}{3}$ zadnje števnne letne plače, ki jo je ranjki dobival. Za vsakega otroka pa jej gre rejni donesek, vendar penzija z vsemi rejnimi doneski ne sme presegati polovico tega, kar je umrli soprog ali oče poslednjič dobival števnne letnine. To je določba, ki se nahaja v §. 72. tega zakona. Ravno tak položaj je pri vdovi Ani Schiller, ki vže sedaj dobiva toliko, kakor sme sploh dobivati in kakor more sploh dobivati po §§. 69. in 72. zakona od 29. aprila 1. 1873.

Finančni odsek se je vstrašil nevarnega pręjudica, katerega bi vstvaril, ako bi poleg pokojnine še kaj dovolil in zatoraj v imenu finančnega odseka nasvetujem:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Prošnja nadučiteljske vdove Ane Schillerjeve za zvišanje pokojnine oziroma za miloščino 100 gld. se odbije.

(Obvelja brez debate — Wird ohne Debatte angenommen.)

11. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji krajnega šolskega sveta na Bučki za podporo za zgradbo šole.

11. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über die Petition des Ortsschulrathes in Bučka um Subvention für den Schulhausbau.

Poročevalec dr. Vošnjak:

Slavni zbor! Krajni šolski svet na Bučki obrnil se je do slavnega zbora s prošnjo, da bi se mu dovolila zdatna pomoč za zidanje tamošnje šole iz deželnega zaklada. V prošnji navaja, da je šola sedaj spravljena v jako slabih prostorih in da si občina vže več let nalaga 20% priklad na svoje davke, da bi potreben stavbni kapital skupaj spravila. Na to občino se deželni zbor pri razdelitvi podpor za l. 1887. ni mogel ozirati, ker deželni šolski svet ni predlagal te občine v podporo in ker tudi deželnemu odboru ni znano bilo, da se bode tam nova šola zidala!

Tej prošnji tudi niso predloženi nobeni natančni akti, niti ni povedano, koliko bode stala zgradba in ali je sploh vže kaj kapitala za zgradbo skupaj.

Toraj ni mogoče, da bi se deželni zbor vže za l. 1887. oziral na to prošnjo in finančni odsek nasvetuje:

Slavni deželni zbor naj sklene:

„Prošnja krajnega šolskega sveta na Bučki izroči se deželnemu odboru z naročilom, da se ozira na to prošnjo pri nasvetovanji podpor za šolske zgradbe l. 1888.

(Obvelja brez debate — Wird ohne Debatte angenommen.)

12. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji krajnega šolskega sveta pri Sv. Ivanu za odpis dolga 50 gld. deželnemu zakladu.

12. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über die Petition des Ortsschulrathes bei St. Ivan um Abschreibung eines Landesfonds-Darlehens per 50 fl.

Poročevalec dr. Vošnjak:

Krajni šolski svet pri sv. Ivanu pri Prestraneku dobil je l. 1884. posojilo 100 gld. iz deželnega zaklada za ograjo šolskega vrta in druge nujno potrebne šolske troške. Krajni šolski svet vrnil je posojilo 50 gld. vže avgusta t. l. ter dolguje toraj še 50 gld.

Sedaj prosi, da bi se mu gledé na razne troške, kateri se ne morejo odkloniti n. pr. plačevanje priprege katehetu iz Slavine k sv. Ivanu, ker tam ni duhovnika, dalje za napravo dveh kanalov v šolskem poslopji in za urrejenje šolskega vrta, izbrisal dolg 50 gold.

Finančni odsek, uvaževaje te razloge nasvetuje, da bi se ta dolg odpisal, ter predlaga:

Slavni deželni zbor naj sklene:

„Dolg v znesku 50 gld. občine Slavine pri deželnem zakladu se odpiše“.

(Obvelja brez debate — Wird ohne Debatte angenommen.)

13. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji podpornega društva modroslovcev na Dunaji za podporo.

13. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über das Subventionsgesuch des Philosophen-Unterstützungsvereines in Wien.

Poročevalec Klun:

Slavni zbor! Podporno društvo modroslovcev na Dunajskem vseučilišči obrnilo se je letos s prošnjo do slavnega zbora, da bi mu za šolsko leto 1886/7

dovolil primerno podporo. V svoji prošnji omenja, da to društvo podpira modroslovce na Dunajskem vseučilišči brez razločka narodnosti in vere in sicer jih podpira z denarjem, s kartami za jedila, naročevanjem lekcij itd. Društvo je v preteklem letu izdalo 1700 gld. podpore, kar priča, da si res prizadeva pomagati svojim udom.

Ker je slavni zbor do sedaj dovoljeval temu društvu vsako leto podpore po 20 gld., nasvetuje finančni odsek:

Slavni deželni zbor naj sklene:

„Podpornemu društvu modroslovcev na c. kr. Dunajskeji univerzi dovoli se za l. 1887. iz deželnega zaklada podpora 20 gld.

(Obvelja brez debate — Wird ohne Debatte angenommen.)

14. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnjah Jerneja Pečnika za podporo oziroma nagrado za prezgodovinska izkopavanja na Kranjskem.

14. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über die beiden Gesuche des Bartholomäus Pečnik um Subvention beziehungsweise Remuneration für prähistorische Ausgrabungen in Krain.

Poročevalec Klun:

Gospod Jernej Pečnik se peča z izkopavanjem starin po deželi Kranjski. Poslal je slavnemu zboru dve prošnji, v katerih prosi primerne podpore. In sicer je prvo menda poslal kot prošnjo gledé nagrade za dosedaj izkopane reči, drugo pa v podporo za kopanje zgodovinskih starin po vsem Kranjskem. S prvo želi nekakošno nagrado za vže dovršena dela, z drugo podporo za dela, katera hoče še le pričeti. On je res jako marljiv kopalec in je veliko lepega spravil na dan; mnogo reči izročil našemu deželnemu muzeju. To kopanje mu je zmirom prizadajalo mnogo truda in troškov, ker se je moral z ljudmi, pri katerih je hotel kopati, prej dogovoriti, da so mu kopanje dovolili. V svoji prošnji omenja, da je imel veliko truda, da je bil vže trikrat napaden od hudobnih ljudi, da je v smrtni nevarnosti, ako globoko koplje, da je sam ubog ter da ima veliko rodbino. V drugi prošnji omenja, da je obhodil vso deželo Kranjsko in našteva na celi strani kraje, v katerih je bil in ker misli, da bode dobil znamenitih starin.

Slavni zbor je lansko leto njegovo marljivost pripoznal in mu dovolil nagrade 150 gld. Tudi za sedaj je menil finančni odsek, da ne bi bilo prav mu odrekati vsaktero nagrado, dasiravno on za reči, katere pošilja našemu muzeju, dobiva posebno plačilo, tako, da bi bila nagrada le darilo za prizadevanje njegovo, ne pa plačilo za reči, katere dobiva naš muzej. Finančni odsek pa je tudi mislil, da se mora g. Jerneju Pečniku priporočati, naj pri izko-

pavanju gleda na to, da bode vsaj lepše, znamenitejše reči, ki se v našem muzeji še ne nahajajo, muzeju prepustil in ne izvan dežele prodajal.

Finančni odsek toraj nasvetuje:

Slavni deželni zbor naj sklene:

„Jerneju Pečniku se za izkopavanje starin iz deželnega zaklada za l. 1887. dovoli podpora 100 gld., katerih izplačanje se prepušča deželnemu odboru po primeri deželnemu muzeju izročeni reči.

(Obvelja brez debate — Wird ohne Debatte angenommen.)

Sè sprejetjem tega predloga ste rešeni obe peticiji.

15. Ustno poročilo gospodarskega odseka o prošnji ljudske šole na Dobrovi zavolj podpore za drevnico.

15. Mündlicher Bericht des volkswirthschaftlichen Ausschusses über das Subventionsgesuch der Volksschule in Dobrova zur Errichtung der Baumschule.

Poročevalec dr. Poklukar:

Slavni zbor! Vodstvo ljudske šole na Dobrovi vložilo je prošnjo do slavnega zbora, katera se je tukaj izročila v 4. seji dne 21. decembra 1886. l. in je bila izročena gospodarskemu odseku. Prevzel sem poročanje o tej prošnji, ker so mi razmere tega vrta, oziroma tudi občine dobro znane iz lastnega sodelovanja. V tem oziru lahko naglašam, da tako marljivega sadjereja kot je ravno tamošnji šolski vodja, se težko nahaja in to je prvi ozir, iz katerega se da priporočati, naj tudi deželni zbor iz onega zaklada, iz katerega se dajejo podpore za napravo šolskih drevnic, tej šoli dá primerne podpore. Občina vzela je v ta namen v najem nek precej pust prestor za 10 let. Vodstvo šole je preskrbelo, da se je svet prekopal, treba bode tudi ograje, da se zabrani dohod živine, sicer se bode tudi živ plot zasadil, da pa ta doraste, je treba nekoliko let. Dalje bode treba vrtnega orodja, nekaj divjakov za prvo leto in tako bode precej troškov s tem. Prošnja se dá toraj iz teh uzrokov pa še tudi iz drugih ozirov prav toplo podpirati. Občina je sklenila svoj letošnji račun s primankljajem 900 gld. in bode tudi še v l. 1888. prenesla približno 600 gld. primankljaja, ker se je prezidavala in razširila tamošnja šola, za katero je bilo treba denarnega pokritja poleg obile tlake, katero so ljudje imeli. Dobro bi bilo toraj, ako se jim ne zagreni uredba šolskega vrta zopet z velikimi troški.

Finančni odsek je v občie pritrldil prošnji, pa ker se je približno taka prošnja vže lani odstopila deželnemu odboru, da po svoji previdnosti dá primerne podpore, ker se je vže dalo 30 gld., ki pa ne zadostujejo, finančni odsek prošnje ni končno rešil, ampak mislil, da se je ozirati na njo, v kolikor moči deželno-kulturnega zaklada za to zadostujejo.

To prevdariti bode najboljše moči deželnemu odboru, ker smo na deželno-kulturni zaklad letos vže prav veliko potrebščine iz tega naslova nakazali in ne vemo, ali se bodo dohodki tega zaklada tako pomnožili, kakor upamo, da bodo lovski listi več dohodkov dali, kot do sedaj, namreč 2.500 gld., ker bode pogozdovanje krasa oziroma ona komisija na novo odtegnila temu zakladu dohodke s tem, da odpadejo gozdne kazni za dva okraja in se je dovolila deželna podpora 1000 gld.

Finančni odsek toraj nasvetuje:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Ta prošnja se s priporočilom za primerno podporo odstopi deželnemu odboru v kolikor je to mogoče iz deželno-kulturnega zaklada.

(Obvelja brez debate — Wird ohne Debatte angenommen.)

16. Ustno poročilo odseka za letno poročilo o letnem poročilu deželnega odbora in sicer o §. 1. „Sklepnjene postave“, o §. 2. „Davki“, o §. 3. „Deželnokulturne in zdravstvene zadeve“ in o §. 10. „Osebnne zadeve“.

16. Mündlicher Bericht des Rechnungsausschusses über den Rechnungsausschussbericht des Landesausschusses und zwar über §. 1 „Gesetzesbeschlüsse“, §. 2 „Steuern“, §. 3 „Landeskultur- und Sanitätsangelegenheiten“ und über §. 10 „Personalien“.

Berichterstatter Dr. Mauer:

Hoher Landtag!

Im Namen des Rechnungsausschusses habe ich die Ehre, über §. 1 des Rechnungsausschussberichtes des Landesausschusses für das Jahr 1886 zu berichten. Der §. 1 behandelt die Gesetzesbeschlüsse, welche die Allerhöchste Sanction erhielten, und zwar:

Die beschlossenen Landesumlagen pro 1886; die Branntwein-Umlage; die Grundentlastungsfonds-Umlagen pro 1886; die Normalerschulsumlage; das Gesetz, betreffend die Functionszulagen der Lehrer an einlässigen Volksschulen; das Gesetz, betreffend die Verbesserung und Correction des Trebiza-Baches; die städtische Sparcasse in Laibach; die Allerhöchste sanctionirten Gemeindeumlagen; und die Bierauflage in Krainburg. Nicht erfolgt ist die Allerhöchste Sanction für die Gemeinde-Ordnung und Gemeinde-Wahlordnung für Laibach, und da für diesen Gesetzentwurf ein eigener Ausschuss gewählt wurde, so glaubte der Rechnungsausschuss, darüber nicht Bericht erstatten zu sollen. Die Gründe der Abweisung glaube ich nicht erst erläutern zu müssen.

Ferner ist für den Gesetzentwurf, betreffend einige Änderungen der Grenzen der Ortsgemeinde Unterschischka ebenfalls die Allerhöchste Sanction nicht erflossen.

Der Rechnungsausschuss stellt daher den Antrag:

„Der hohe Landtag wolle den §. 1 des Rechnungsausschussberichtes zur Kenntniss nehmen“.

(Obvelja — Angenommen.)

Der §. 2 behandelt den Steuernachlass aus Anlass der Elementarschäden. Da darüber bis jetzt dem Landesausschuss noch keine Erledigung zugekommen ist, beantragt der Rechnungsausschuss einfach:

„Der hohe Landtag wolle den §. 2 des Rechnungsausschussberichtes zur Kenntniss nehmen“.

(Obvelja — Angenommen.)

Poročevalec Dev:

Slavni zbor! V imenu odseka za letno poročilo mi je čast poročati o §. 3. „Deželno-kulturne in zdravstvene razmere“ na strani 12. letnega poročila.

Prvi del A tiče se uravnanja tekočih voda. Slavna vlada sprevidela je vsled velikih povodenj, ki so zadnja leta vnovič zadele več deželá avstrijskega cesarstva, da je treba vse v svojem sedanjem stanju nevarne tekoče vodé temeljito uravnati. Vsled tega je sestavila načrt postave, katere vsebino najdejo gospodje v dotičnem poročilu. Jaz toraj mislim, da mi ne bode treba tega poročila vnovič prebrati. Posebno važno v tem poročilu je načelo, da je vse vode razdeliti v državne in skladne reke. Slavna vlada je v vrsto onih državnih rek na Kranjskem, katere je treba uravnati, uvrstila Savo, Bistrico in Ljublanico, v vrsto uravnanja potrebnih skladnih rek pa one vode, ki so navedene na 14. strani. Ker pa je to pomanjkljivo bilo, je deželni odbor še druge predlagal, ki se nahajajo na strani 16. letnega poročila. Ali to še ni popolnoma zadostovalo po mnenju odsekovem in torej odsek predlaga, da se tudi reka Kulpa uvrsti med državne reke, ker je dereča voda na meji državi, in potem, da se uvrsti potok Weissenbach, ki meji Koroško in Kranjsko in je tudi dereča voda, hudournik, ki provzročuje mnogo škode, v vrsto skladnih rek. Zatoraj predlaga odsek za letno poročilo:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

Reka Kulpa naj se uvrsti v vrsto državnih rek, — potok Weissenbach pa v vrsto skladnih rek na Kranjskem in deželni odbor naj v to svrhu potrebno ukrene v sporazumljenju s koroškim deželnim odborom“.

Deželni glavar:

Otvorjam generalno debato.

Poslanec Kersnik:

Izprosil sem si besede, da izrečem svoje toplo priznanje načrtu in namenu, katerega ima, oziroma je predložila slavna vlada. Vže lanskega leta pri razgovoru o državni subvenciji za uravnavo Save, povdarjalo se je v tem slavnem zboru, da bode treba gledati pri tem tudi na primerno uravnavo drugih rek in potokov, ki se stekajo v Savo, ter tu po množini grušča in peska, katerega prinašajo seboj, izdatno uplivajo na tok in strugo glavne reke Save. Tedaj sem jaz

omenjal baš iz tega ozira reko Bistrice, in moram danes z velikim veseljem pozdravljati sklep, ki uvrstuje imenovano reko mej „državne“ ter s tem izreka *implicite* važnost in nujnost njene uravnave. Vlada je stopila celo dalje, kakor so si mogli mejaši misliti, in v katerih imenu sem bil jaz prosil, da se jemlje ozir na strugo od izliva navzgor do vasi Pršče; ona je namreč stavila v načrt tudi gorenji del struge do vasi Radomlje, vse skupaj v dolžini 13,5 km. Da se bodo morali ob svojem času v načrt uravnavanja vzeti tudi še drugi stranski potočiči ob Bistrici, ki so malone vsi hudourniki najhujše vrste in med njimi zlasti potok Radomlja, — umevno je samo ob sebi, in bode kar se tiče posebnost zadnje imenovane vode, zlasti v interesu erara samega; naj bode tu le opozorjeno na veliko škodo, katero so povodnji v minuli jeseni napravile ob državni cesti iz Lukovice do Trojan, in katere saniranje je požrlo nekaj tisočakov. In to je storila samo Radomlja, ki je ob poletnem času neznamen potočec, ob nalivih pa nevaren hudournik.

Naj mi bo pa dovoljeno, pri ti priliki izgovoriti željo, kateri ustreči sigurno ne bo težko. Vže zakon 30. junija 1884. stavi do adjacento ali mejašev ali recimo do privatnega moža velike zahteve in tudi načrt, ki leži danes pred nami, ozira se v svojih definicijah „državnih“ in „skladnih“ rek mnogo na dela in pomoč interesiranih posestnikov. Pa gospôda, saj veste, s kako antipatijo gleda naše prebivalstvo vsako zakonito novotarijo in kaj pravi šele tedaj, kadar tak zakon prinaša nova bremena. Vsak vidi tu le breme, in le breme, nikdar pa ne koristi, in če je še tako očitna. Vrhu tega pa tudi še imoviti nismo. Iz teh ozirov bi želel, da slavna vlada, kadar se bo definitivno sklepalo o uravnavi te ali one reke, naj bo že „državna“ ali „skladna“, da tedaj onih postavnih pogojev o doneskih interesentov ali mejašev ne bo prestrogo tolmačila, ter skušala s pomočjo državnih in deželnih faktorjev olajšati bremena in doneske mejašev.

Deželni glavar:

Sklenem generalno debato in preidemo v specialno debato. Želi kdo k zaslišanej resoluciji, katero predlaga odsek za letno poročilo, besede?

(Nihče se ne oglasi — Niemand meldet sich.)

Prosim tiste gospode, ki se strinjajo z resolucijo, naj blagovolé vstati.

(Obvelja — Angenommen.)

Poročevalec Dev:

Usojam si na dalje predlagati:

„Slavni deželni zbor naj sklene, da se poročilo v točki prvi, paragrafa 3. vzame na znanje“.

(Obvelja — Angenommen.)

Kar se tiče uravnave Krke, je ta stvar rešena s tem, da se bode dotična komisija sestavila vsled sklepa sklenjenega v 19. seji dné 22. januarja lanskega leta, in tu moram le še omeniti, da je bil imenovan asistent Hrasky deželnim inženirjem s tem namenom, da bode on moral premišljevatí vodno-tehnična, zboljšanje zemljišč zadevajoča vprašanja, ter izdelovati primerne načrte.

„Slavni zbor naj to točko, kakor tudi sledečo o uravnavi Save od Černuškega mostu proti Šmartnem blagovoli vzeti na znanje“.

(Obvelja — Angenommen.)

Dalje velja to o sledečih daljnih devetih točkah, o katerih nimam nič omenjati.

(Obvelja — Angenommen.)

Kar se tiče premije za gade in modrase na strani 20., je mislil deželni odbor, da se ne da vpletati taka premija, kajti otrokom bi se ne smelo prigovarjati, da bi ubijali kače, ker bi se s tem prav lahko pripetilo veliko nesreč, za odrasle bi bila pa ta premija premajhna, da bi se tega dela s posebnim veseljem lotili, sicer pa odrasli človek prav rad ubije kačo, če jo zasledi.

Odsek za letno poročilo torej nasvetuje:

„Slavni deželni zbor naj vse te in ostale točke, o katerih ni posebej kaj poročati, vzame na znanje.“

(Obvelja — Angenommen.)

Kar se tiče „B, agrarne razmere“, razvidi se iz poročila, da so se hipotekarni dolgovi leta 1885. zveksali za 702.958 gld. Interesantno v tej zadevi je, da se razvidi iz tega izkaza, koliko je bilo vknjiženih novih dolgov v vsej Kranjski, namreč 2,838.160 gld., razbremenilo pa se je skupaj 2,135.202 gld., kar je bilo mogoče zaradi tega, ker se sedaj veliko razbremenjuje o priliki naprav zemljiških knjig, in ker je bila letina nekoliko boljša kot prejšnje leto. Stanje se tedaj ne le ni poslabšalo, temveč mnogo zboljšalo. Zadolženje se je zmanjšalo v okrajih: Brdo, Krško, Hirska Bistrica, Kranjska gora, Loka, Logatec, Metlika, Ribnica, Zatična in Kamnik; v ostalih pa se je več ali manj povišalo. Največ zadolžena je sodna okolica Ljubljanska. Ta ima intabuliranih: 17.647 gld. na kupnini, na posojilu 80.250 gld., po drugih pogodbah 113.774 gld., po eksekutivni intabulaciji 30.444 gld., in po zapuščinskem potu 63.610 gld., vsega skupaj tedaj za 305.725 gld. vknjiženih dolgov.

Jaz bi želel, naj bi se deželni odbor potrudil tudi prihodnje leto takih dat si pridobivati.

Sicer pa naj deželni zbor blagovoli to stvar vzeti na znanje.

(Obvelja — Angenommen.)

Kranjska hranilnica je na vprašanje deželnega odbora odgovorila, da je znižala obresti za hipotekna posojila na 4½%, da se pa društvu posilna amortizacija ne zdi umestna.

Pri posojilnicah se razvidi, da je na Kranjskem sedaj 9 posojilnic, ker so se leta 1885. 3 nove v Podbrezji, Črnomlju in na Krškem ustanovile. Zadružni deleži vseh teh hranilnic znašajo skupaj: 58.454 gld.; hranilne vloge: 398.519 gld.; posojila: 476.437 gld.; čisti dobiček: 7829 gld.; rezervni fond: 15.724 gld.

Skupni denarni promet znašal je 2,421.260 gld., leta 1884. pa 2,046.854 gld.

Gledé žganjepivstva se je uvažalo v Kranjsko deželno 29.113 $\frac{3}{4}$ žganja.

Predlagam, da se vse točke vzamejo na znanje. (Obvelja — Angenommen.)

Tretji oddelek „C, zdravstvene razmere“, obligatno vprašanje pomanjkanja zdravnikov, in druge točke naj blagovoli visoki zbor vzeti na znanje.

(Obvelja — Angenommen.)

Poročevalec Hren:

Slavni zbor! Meni se je od odseka za pregledovanje in pretres letnega poročila izročila naloga, poročati o dveh poglavjih letnega poročila namreč gledé osobnih zadev, §. 10, in gledé splošnih zadev §. 11.

Danes je na dnevnem redu le poročilo gledé §. 10. o osobnih zadevah. Ta paragraf obsega 8 točk. V prvi in v drugi točki spominja se poročilo dveh bivših udov kranjskega deželnega zbora, ktera sta tekom lanskega leta se preselila na oni svet, namreč gospod baron Wurzbach-Tannenberg in gospod Obreza. Oba sta si postavila kot uda deželnega zbora časten spominek svojega javnega oziroma parlamentarnega delovanja, kajti njihova imena nahajamo čestokrat v deželno-zborskih zapisnikih. Deželni odbor stavl jima je časten spominek s tém, da se jih slavno spominja v svojem letnem poročilu, in mislim, da zaslužita, da jima stavimo tudi mi prijazni spominek s tem, da to, kar je ukrenil deželni odbor, odobrujemo.

Odsek za letno poročilo toraj nasvetuje:

Slavni deželni zbor naj vzame prvo in drugo točko §. 10. na znanje.

(Obvelja — Angenommen.)

V tretji točki poroča deželni odbor, kako je dovršil sklep slavnega deželnega zbora z lanskega zasedanja dne 22. januarija, s katerim je bilo deželnemu odboru naloženo, naj za časno pomoč sprejme in nastavi tretjega konceptnega uradnika. V smislu tega sklepa je deželni odbor razpisal natečaj ali konkurz, pa oglasil se je edin prosilec, upokojeni c. kr. sodnijski pristav gospod Anton Rožnik. Ker je on v formalnem obziru dokazal, da ima sposobnost za to službo, je bil provizorično sprejet na eno leto in sicer s plačo 1200 gld. Njegovo službovanje se je pričelo 6. septembra lanskega leta in imelo bi toraj nehati meseca septembra letošnjega leta. Ako primerjamo dotični sklep deželnega zbora lanskega leta, bi se morda vtegnilo ugovarjati, da se to, kar je deželni odbor ukrenil, ne vjema popolnoma z besedami lanskega sklepa, ker tam je rečeno, da je sprejeti uradnik **1e** za leto 1886., toraj do 31. decembra lanskega leta. Gotovo pa je bilo v smislu onega sklepa, da si deželni odbor pridobi konceptno moč za celo leto: saj se je tudi plača 1200 gld. stavila v proračun in to izrečno, da se nastavi uradnik za eno leto. Ker je pa gospod Rožnik še le septembra meseca službo nastopil, je odsek za letno poročilo mislil, da s tem ukrepom deželni odbor ni nikakor prekoračil meje sklepa deželnega zbora, in

toraj predlaga slavnemu zboru, da to naredbo deželnega odbora z odobrovanjem vzame na znanje. Pri tej priliki pa odsek pogreša v letnem poročilu nekaj družega, kar je z onim sklepom, poprej omenjenem v neki notranji zvezi; deželni zbor je namreč v lanskem zasedanju v 19. seja (22. januarija) še posebej sklenil v točki 3. in 4. sledeče:

„Deželnemu odboru se nalaga, da v prihodnjem zasedanju predloži deželnemu zboru načrt za reorganizovanje deželnih uradov, po kojem bi se doseglo zmanjšanje uradnih služeb, in da se „plače uradniške zboljšajo“; nadalje:

„Deželnemu odboru se naroča, da sestavi načrt penzijskega zaklada za deželne uradnike in služabnike ter ga predloži deželnemu zboru v njegovem prihodnjem zasedanju, in da se pri sestavi načrta drži načela, da se bode penzijski zaklad, ki je ustanoviti, praviloma zalagal iz deželnega zaklada in z doneski uradnikov in služabnikov“.

Tega poročila in oziroma tega predloga za reorganizacijo deželnih uradov in pa zaradi penzijskega zaklada deželni odbor dosedaj še ni predložil, ali kakor sem poizvedel pri deželnem odboru, se bode gledé teh predmetov deželnemu zboru predložilo posebno poročilo. Ker se je bilo to tudi odseku naznanilo, nij imel povoda kaj posebnega v tej stvari ukreniti, ampak le predlaga:

„Da se to, kar se tiče sprejetja gospoda Rožnika, vzame na znanje.

(Obvelja — Angenommen.)

Nadaljna točka se tiče miloščine, ki se je podelila 3 otrokom pokojnega oficijala Toman-a. Tem otrokom bi po postavnih naredbah pripadala pokojnina 150 gld. Z ozirom na zasluge pokojnega očeta in na to, da so otroci jako siromašni in brez vsake pomoči, je deželni odbor jim dovolil še posebno miloščino, vsakemu po 37 gld. 50 kr. na leto in odsek misli, da je to opravičeno in nasvetuje:

„Slavni deželni zbor naj ta ukrep dežel. odbora vzame na znanje“.

(Obvelja — Angenommen.)

Iz pete točke vidimo, da se je po deželnem odboru nastavl v tukajšnjem gledališču kot hišnik in mašinist France Gogala in sicer začasno za 3 mesece. On je službo nastopil 13. avgusta in kakor sem poučen, še naprej službuje in sicer popolnoma povoljno.

Odsek misli in predlaga, da bi se tudi to vzelo na znanje.

(Obvelja — Angenommen.)

Nadalje imam poročati, da se je po sklepu deželno-zborskem deželna vlada naprosila, da se gospodu okrajnemu glavarju Dralki pusti svoj delokrog v Radoljici, da se porabi pri poslih za opravila zemljiščne odveze. Slavno ministerstvo notranjih zadev je temu privolilo, tako da se je gospod Dralka

do 31. oktobra pečal s temi zadevami. — Dalje je deželno predsedstvo potem, ko je bil gospod c. kr. okrajni glavar Mahkot odvezan od opravil zemljiške odveze v političnih okrajih Postojna in Logatec, izročilo ta posel v teh opravilih okrajnemu komisariju Marquis Gozani-ju.

Odsek za letno poročilo predlaga:

„Naj se tudi ta točka vzame na znanje.“
(Obvelja — Angenommen.)

Nadalje je lansko leto 2. decembra sklenil deželni zbor, da se odgonskim sprevodnikom Jožefu Altmann-u, Petru Mileku in Matiju Eppich-u počenši od leta 1886. zboljšša mesečna plača od 25 na 30 gld., kar se je tudi zgodilo.

Končno se je vsled deželno-zborskega sklepa 16. januarija 1886. dovolila vdovi Mariji Zapletovi miloščina letnih 31 gld. 50 kr. na tri leta in se je ta miloščina vdovi iz deželnega zaklada naukazala.

Tudi gledé teh dveh toček predlaga odsek za letno poročilo:

„Naj jih slavni zbor vzame na znanje.“
(Obvelja — Angenommen.)

Deželni glavar:

Prihodnjo sejo določim na sredo 12. januarija in sicer s sledečim dnevnim redom: (Glej dnevni red prihodnje seje — Siehe Tagesordnung der nächsten Sitzung.)

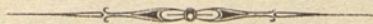
Der volkswirthschaftliche Ausschuß versammelt sich Mittwoch nachmittag 3 Uhr.

Finančni odsek ima sejo v ponjedeljek ob 10. uri dopoldne.

Der Spezialausschuß für die Gemeinde-Ordnung versammelt sich Dienstag nachmittag 4 Uhr.

Sklenem sejo.

Seja se konča ob 12¹/₄ uri opoldne. — Schluß der Sitzung 12¹/₄ Uhr mittag.

LIC. KNJ., dné:

Signatura:

Naslov dela:

Zvečan (kosov):

Ime stranke:

Stav. (načrt):

Stanovanje:

Ime: